

SCI-CONF.COM.UA

MODERN SCIENCE: INNOVATIONS AND PROSPECTS

**ABSTRACTS OF IV INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
JANUARY 10-12, 2022**

**STOCKHOLM
2022**

MODERN SCIENCE: INNOVATIONS AND PROSPECTS

Proceedings of IV International Scientific and Practical Conference

Stockholm, Sweden

10-12 January 2022

Stockholm, Sweden

2022

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference “Modern science: innovations and prospects” (January 10-12, 2022) SSPG Publish, Stockholm, Sweden. 2022. 856 p.

ISBN 978-91-87224-02-7

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern science: innovations and prospects. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. SSPG Publish. Stockholm, Sweden. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-science-innovations-and-prospects-10-12-yanvary-2022-goda-stokgolm-shvetsiya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: sweden@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 SSPG Publish ®

©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Dzirkvelishvili N.* 17
SUBJECT: AGRARIAN AND BIOLOGICAL SCIENCES INFLUENCE OF GOAT AND SHEEP MILK ON CHEESE CHARACTERISTICS.
2. *Гораль Л. Т., Баранник В. С.* 22
ЛОГІСТИКА В АГРОСЕКТОРІ: ТЕОРЕТИКО – ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.
3. *Данильчук Г. А., Подлінева Ю. М.* 27
ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ ЗИМІВЛІ РИБОПОСАДКОВОГО МАТЕРІАЛУ РІЗНОЇ МАСИ.
4. *Куничак Г. І., Дутчак О. В., Матвієць Н. М.* 33
ЗАХОДИ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ТА СИСТЕМА УДОБРЕННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ.
5. *Майструк Д. Л.* 39
ВІДГОДІВЛЯ СВИНЕЙ ЗА РІЗНИХ УМОВ ЇХ УТРИМАННЯ.
6. *Оленіч О. М.* 44
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СТАДА ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРОДИ.

BIOLOGICAL SCIENCES

7. *Huet A., Grebinyk D., Dvorshchenko K.* 48
CFTR, NFKB1, OCLN GENES EXPRESSION DURING RAT SKIN FULL-THICKNESS SURFACE WOUND HEALING.
8. *Vovkanych L., Kutseryb T., Hrynkiv M., Muzyka F., Melnyk V.* 52
MODERN TRENDS IN THE STUDY OF THE ANTHROPOMETRIC ATTRIBUTES OF FEMALE VOLLEYBALL PLAYERS: A BRIEF REVIEW.
9. *Андрюшевич М. О., Бикова О. О., Довбань О. О., Хоменко О. М., Муквич В. В., Ушакова Г. О.* 58
ВМІСТ НЕЙРОСПЕЦИФІЧНОГО БІЛКУ S-100В У ГІПОКАМПИ ЩУРІВ ПРИ МОДЕЛЮВАННІ КАРДІОМІОПАТІЇ ТА АЛІМЕНТАРНОГО КОФЕЇНОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ.
10. *Зубенко О. Г., Біляєва К. О.* 64
АНАЛІЗ СТАНУ ЗАРАЖЕННЯ ПАРАЗИТАМИ КОРОПОВИХ РИБ У ВОДОЙМАХ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ.
11. *Мадатова В. М., Бабаєва Р. Ю.* 71
ДИНАМИКА ИЗМЕНЕНИЯ СВЕРТЫВАНИЯ КРОВИ У ЭПИФИЗЭКТОМИРОВАННЫХ ЖИВОТНЫХ ПОД ВЛИЯНИЕМ СТЕРОИДНЫХ ГОРМОНОВ.
12. *Кулікова А. О., Алексєєва А. А.* 75
ОЗЕЛЕНЕННЯ ПРИШКІЛЬНОЇ ТЕРИТОРІЇ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС.

13.	<i>Рамазанов В. В., Воловельская Е. Л., Руденко С. В.</i> ФОРМА МОДИФИКАЦІЯ КРИОКОНСЕРВІРОВАННИХ ЭРИТРОЦИТОВ АЛЬБУМИНОМ.	77
14.	<i>Янішина В. Ф.</i> ОПТИМІЗАЦІЯ ТРЕНУВАЛЬНИХ НАВАНТАЖЕНЬ АЕРОБНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ РЕЗЕРВІВ СТАЄРІВ-ЛЮБИТЕЛІВ.	84
MEDICAL SCIENCES		
15.	<i>Filippova O. Yu., Kryvoshei V. V.</i> THE FEATURES OF BLOOD LIPID PROFILE IN PATIENTS WITH CHRONIC PANCREATITIS WITH COMORBID ARTERIAL HYPERTENSION.	90
16.	<i>Kremenchutsky G. N., Stepanyuk D. A., Turlyun S. A.</i> AEROCOCCUS VIRIDANS IN THE INTESTINAL BIOTOPE OF WHITE MOUSE.	92
17.	<i>Kryvetska I. I., Khovanets K. R.</i> THE PROBLEM OF MULTIPLE SCLEROSIS AND TREATMENT WITH BETFER-1A.	98
18.	<i>Kovalova A.</i> MICROCIRCULATION EVALUATION CAPABILITIES USING CAPILLAROSCOPY.	101
19.	<i>Sydorchuk A. R., Harbuzova V. Yu., Gutnitska A. F.</i> PROGNOSTIC MARKERS OF METABOLIC ALTERATIONS AND ARTERIAL HYPERTENSION DEVELOPMENT DEPENDING ON NOS3 (RS2070744) AND GNB3 (RS5443) GENES' POLYMORPHISM.	106
20.	<i>Vadzyuk S. N., Ratynska O. M., Bidzyura I. H.</i> ANXIOUS STATUS IN PERSONS WITH DIFFERENT HEAT SENSITIVITY.	110
21.	<i>Андрієвський І. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ КОРЕЛЯЦІЙ АНТРОПО-СОМАТОТИПОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ТІЛА З ПОКАЗНИКАМИ ОСОБЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ У ЖІНОК РІЗНИХ СОМАТОТИПІВ.	113
22.	<i>Бамбуляк А. В., Лопушняк Л. Я.</i> СТРУКТУРНО–ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНИХ ТВАРИН ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ОСТЕОПЛАСТИЧНОЇ КОМБІНАЦІЇ НА ОСНОВІ МУЛЬТИПОТЕНТНИХ МЕЗЕНХІМАЛЬНИХ СТРОМАЛЬНИХ КЛІТИН ЖИРОВОЇ ТКАНИНИ.	117
23.	<i>Бордюг Т. С.</i> ПАНКРЕАТО ДИГЕСТИВНІ АНАСТОМОЗИ ПРИ ПАНКРЕАТО ДУОДЕНАЛЬНІЙ РЕЗЕКЦІЇ.	121
24.	<i>Бондаренко О. В., Путненко І. О., Тороповський С. В.</i> ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕПТОСПИРОЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ.	123

25. *Гавриленко С. Д., Кібалова Т. Д., Старік Д. С., Троценко О. В.* 126
ПРОФЕСІЙНІ ПРИКМЕТИ В СЕРЕДОВИЩІ СУЧАСНИХ
ХАРКІВСЬКИХ ЛІКАРІВ-КЛІНІЦИСТІВ.
26. *Герасименко О. І., Герасименко К. О.* 131
МЕТАСТАЗУВАННЯ РАКУ РІЗНОЇ ЛОКАЛІЗАЦІЇ (МОРФОЛОГІЧНІ
ОСОБЛИВОСТІ).
27. *Грицаєнко М. В., Сніга Я. В., Рудік А. В., Ібрагімова О. Л.* 137
СПІНОБУЛЬБОСПІНАЛЬНА РЕФЛЕКС ПРИ СІРІНГОМІЄЛІЇ.
28. *Грицуляк Б. В., Грицуляк В. Б., Даниш Г. Д.* 140
ВПЛИВ ЦУКРОВОГО ДІАБЕТУ НА ПАРЕНХІМУ ЯЄЧОК ТА
ЕЯКУЛЯТ ЧОЛОВІКІВ ЗРІЛОГО ВІКУ.
29. *Заболотна І. І., Гензицька О. С., Заболотний О. С.* 143
ОПТИМІЗАЦІЯ СПОСОБУ ДІАГНОСТИКИ КЛИНОПОДІБНОГО
ДЕФЕКТУ ЗУБІВ.
30. *Исомадинова Гузаль Захриддин кизи, Бектемирова Зухра Омонжон
кизи, Зиямутдинова З. К.* 146
ИЗМЕНЕНИЕ ГАНГЛИОЗИДНОГО СОСТАВА В ОРГАНАХ КРЫС С
ТОКСИЧЕСКИМ ПОРАЖЕНИЕМ ПЕЧЕНИ.
31. *Исомадинова Гузаль Захриддин кизи, Хегай А. В., Зиямутдинова З. К.* 149
ИЗМЕНЕНИЕ ФОСФОЛИПИДНОГО СОСТАВА В ОРГАНАХ КРЫС С
ТОКСИЧЕСКИМ ПОРАЖЕНИЕМ ПЕЧЕНИ.
32. *Ізмайлова Л. В., Гаспарян Г. О., Шевцова В. М., Базян А. А.* 151
АНАТОМО-КЛІНІЧНІ УСКЛАДНЕННЯ ПЕРЕЛОМІВ СКРОНЕВОЇ
КІСТКИ.
33. *Красько М. П.* 153
СТВОРЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИЧНОЇ
ДОПОМОГИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ В УКРАЇНІ.
34. *Лантух І. В., Омельченко О. А., Лантух А. П.* 159
ДО ПИТАННЯ ПРО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ У ДИСКУРСІ ЇЇ
ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ.
35. *Лахно М. В., Краснікова Л. В.* 166
МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ІМУНІТЕТУ ПІСЛЯ ВАКЦИНАЦІЇ БЦЖ.
36. *Лесний В. В., Тіварі Д. С., Благодир А. К.* 169
СУЧАСНІ МЕТОДИ ДРЕНУВАННЯ ЧЕРЕВНОЇ ПОРОЖНИНИ.
37. *Макарець О.* 173
ОЗДОРОВЧО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА ТА ЛІКУВАЛЬНА ФІЗИЧНА
КУЛЬТУРА ПРИ СЕРЦЕВО-СУДИННИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ.
38. *Манойло Д. В., Шаповалова О. О.* 180
АНАТОМО-ФІЗІОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ЦНС, ЯКІ СПРИЧИНЮЮТЬ
РОЗВИТОК СПАСТИЧНОЇ ДИПЛЕГІЇ.
39. *Малахова Ж. В., Єщенко Г. Л.* 183
ОСОБЛИВОСТІ ЗАНЯТТЯ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ
ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ
ГРУПИ.

40. *Мамедов Азер Гейдар Огли, Волохань Ю. В., Бондаренко О. В.* 190
ФАКТОРИ, ЩО СПРИЯЮТЬ ЗАРАЖЕННЮ ТУБЕРКУЛЬОЗОМ.
41. *Мірющенко М. В., Пефті Ю. С.* 193
РЕГЕНЕРАТИВНА ЗДАТНІСТЬ ПРИ ТЕРМІЧНИХ ОПІКАХ І-ІІ
СТУПЕНІВ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ НЕМЕДИКАМЕНТОЗНИХ
ЗАСОБІВ.
42. *Овсяннікова К. С., Смоляр С. К., Бобро Л. М.* 196
ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЇ РАННЬОЇ
КОМБІНОВАНОЇ ТЕРАПІЇ У ПАЦІЄНТІВ З ВПЕРШЕ
ДІАГНОСТОВАНИМ ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ 2 ТИПУ.
43. *Слабкий Г. О., Погоріляк Ю. І.* 200
КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБИ ПРОМЕНЕВОЇ ДІАГНОСТИКИ
НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.
44. *Степаненко Г. Л., Жиліна А. А., Капралова В. Д.* 203
ДИНАМІКА СМЕРТНОСТІ ВІД ТУБЕРКУЛЬОЗУ.
45. *Тимошенко Г. Ю., Сич Д. О.* 207
РОЗПОВСЮДЖЕНІСТЬ ДИСПЕПСИЧНИХ РОЗЛАДІВ СЕРЕД
СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ІІІ-ІV КУРСІВ ХНМУ.
46. *Чеботар Н. Ю., Філіппова О. Ю.* 210
АНАЛІЗ СТРУКТУРИ ЗАХВОРЮВАНОСТІ ХВОРИХ НА
ТУБЕРКУЛЬОЗ В ЗАКЛАДАХ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-
ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ
ОБЛАСТІ.
47. *Шаповалова Я. О., Лесний В. В.* 217
НЕВРОЛОГІЧНІ СИМПТОМИ У ПАЦІЄНТІВ ХІРУРГІЧНОГО
ВІДДІЛЕННЯ.

PHARMACEUTICAL SCIENCES

48. *Gelmboldt V. O., Shyshkin I. O., Anisimov V. Yu.* 220
BIOLOGICAL ACTIVITY OF 3-, 4-HYDROXYMETHYLPYRIDINIUM
HEXAFLUOROSILICATE A NEW POTENTIAL ANTICARIES AGENTS.
49. *Nemchenko A., Nazarkina V., Mishchenko V., Vynnyk O., Yaremenko I.* 224
APPROACHES REALIZATION OF PARAPHARMACEUTICALS IN
PHARMACEUTICAL MARKETS.
50. *Velma V., Shcherbatovska Ya., Borisenko D., Kyslychenko V.* 228
FLAVONOID RESEARCH IN LEAVES OF FRAGARIA X ANANASSA
AND ALLIUM URSINUM.
51. *Малая О. С., Проскурова Я. А., Болдарь Г. Е., Маиталер В. В.* 230
ПРЕИМУЩЕСТВА ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ В ВЫСШИХ
УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ.

CHEMICAL SCIENCES

52. *Shabnam Bahramova Elshad, Kalantarova Sulkhyya Khalid* 234
SORPTION OF COPPER IONS FROM SOLUTIONS WITH DOWEX MAC
3-HYDROGEN FORM SORBENT.
53. *Хоменко М. С., Качук Д. С.* 236
ІНТЕНСИФІКАЦІЯ ГІДРОФОБІЗАЦІЇ КРЕМНІЙОРГАНІЧНИМИ
ОЛІГОМЕРАМИ ТЕКСТИЛЬНИХ СУБСТРАТІВ.

TECHNICAL SCIENCES

54. *Eidlin R.* 239
EXPERT SYSTEMS.
55. *Stenin A., Drozdovich I., Stenin S.* 243
THE CLASSIFICATION OF OBJECTS IN PATTERN RECOGNITION
PROBLEMS BASED ON THE IMPORTANCE OF SIGNS.
56. *Voskoboynick V.* 251
VELOCITY AND PRESSURE FLUCTUATIONS INSIDE TURBULENT
BOUNDARY LAYER.
57. *Боженко М. Ф., Алтин В. І.* 259
ЦЕНТРАЛЬНА СИСТЕМА КОНДИЦІОНУВАННЯ ПОВІТРЯ З
УТИЛІЗАЦІЄЮ ТЕПЛОТИ ВЕНТИЛЯЦІЙНИХ ВИКИДІВ.
58. *Бомба М. Я., Майкова С. В., Маслійчук О. Б., Павлюк Ю. А.* 266
ВИКОРИСТАННЯ НЕТРАДИЦІЙНОЇ СИРОВИНИ У ПРИГОТУВАННІ
СТРАВ ДИТЯЧОГО ХАРЧУВАННЯ ОЗДОРОВЧОЇ ДІЇ В ЗАКЛАДАХ
РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.
59. *Джус А. П., Юрич А. Р., Пузир Д. О.* 273
СТЕНД ДЛЯ ВИПРОБУВАННЯ УДАРНИХ ТА ГЕРМЕТИЗУЮЧИХ
СВЕРДЛОВИННИХ ПРИСТРОЇВ.
60. *Кара І. А., Стожук А. О., Гринда С. І.* 279
ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ ДЛЯ УПРАВЛІННЯ
ГРОМАДСЬКИМ ТРАНСПОРТОМ.
61. *Карабазов С. А.* 284
СПОСОБИ ІСПОЛЬЗОВАНИЯ КАРТОГРАФИЧЕСКИХ
МАТЕРИАЛОВ И МАТЕРИАЛОВ ДИСТАНЦИОННОГО
ЗОНДИРОВАНИЯ ПРИ ДЕЛИМИТАЦИИ И ДЕМАРКАЦИИ
ГОСГРАНИЦЫ.
62. *Козуб П. А., Морозова Л. Ю., Васильченко А. О., Козуб С. М.,
Лук'янова В. А.* 288
АЛГОРИТМ РОЗРАХУНКУ ЦІЛОЧИСЕЛЬНОГО ЛОГАРИФМУ ТА
ЗВЕДЕННЯ У СТУПІНЬ ДВІЙКИ.
63. *Кочарова Т. Р., Михайловина О. В.* 295
КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ ЛІКАРЯ ТА УПРАВЛІННЯ
ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.
64. *Лубешко А. О., Чепелюк О. О.* 299
МОДЕЛЮВАННЯ ГІДРОДИНАМІЧНОЇ КАВІТАЦІЇ В САЕ-СИСТЕМІ.

65.	<i>Мірошніченко Г. А.</i> ПРОБЛЕМНЕ НАВЧАННЯ В ЛАБОРАТОРНОМУ ПРАКТИКУМІ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МОДЕЛЮВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТІВ І СИСТЕМ».	303
66.	<i>Пономаренко Д. С.</i> АВТОМАТИЗУВАННЯ ВВЕДЕННЯ ЗВІТНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ.	307
67.	<i>Самчук Л. М., Мікуліч О. А., Повстяна Ю. С., Ліщина Н. М.</i> ВИКОРИСТАННЯ UML В ІНЖЕНЕРНІЙ ПРАКТИЦІ.	309
68.	<i>Тарапатов А. О.</i> ПРОЕКТУВАННЯ СИСТЕМИ АВТОМАТИЧНОГО ЗБЕРЕЖЕННЯ ВІДЕОДАНИХ В ХМАРНИХ СХОВИЩАХ.	315
69.	<i>Челябієва В. М.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЧОРНОЇ ПАТОКИ У ТЕХНОЛОГІЇ ЛЬОДЯНИКОВОЇ КАРАМЕЛІ.	321
70.	<i>Шестеренко В.</i> ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ТЕПЛОЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ В ГІРСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ.	325
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
71.	<i>Андрєєва Н. О., Нафєєв Р. К., Капченко Л. М.</i> ЛАБОРАТОРНІ ЗАНЯТТЯ З ФІЗИКИ У ВНЗ ДИСТАНЦІЙНО (МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ).	331
72.	<i>Кузенков О. О., Гирман М. Ю., Наконечний І. С.</i> ПОБУДОВА ФАЗОВИХ ПОРТРЕТІВ СИСТЕМИ ДИФЕРЕНЦІАЛЬНИХ РІВНЯНЬ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ НА СТІЙКІСТЬ ЇХ РОЗВ'ЯЗКІВ.	336
73.	<i>Манько Н. І.-В., Зіновєєв І. В., Зіновєєв Я.-Д. І.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІДЕЙ КОДУВАННЯ ДЛЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПАМ'ЯТІ КОМП'ЮТЕРА.	342
ARCHITECTURE		
74.	<i>Татарченко Г. О.</i> КРИТЕРИЙ ЗОНИРОВАНИЯ ПРИ МАГІСТРАЛЬНОЙ ТЕРРИТОРИИ ГОРОДА ПО СТЕПЕНИ ЗАГРЯЗНЕНИЯ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА.	345
ASTRONOMY		
75.	<i>Vidmachenko A. P.</i> CHANGES IN THE BRIGHTNESS OF JUPITER'S OPPOSITE HEMISPHERES IN 2019-2021 CONFIRMED THE RESTORATION OF THE PERIODICITY.	349

PEDAGOGICAL SCIENCES

76.	<i>Adanov K. B., Aubakirova K. F., Shayakhmetova M., Khairova G. M., Duanbekova G. B., Isabaeva G. M.</i>	355
	THE PRACTICE OF FORMING THE MANAGEMENT CULTURE IN THE PROCESS OF VOCATIONAL TRAINING.	
77.	<i>Akramova D. G.</i>	363
	MODERN REQUIREMENTS FOR PREPARING STUDENTS FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES IN TECHNICAL UNIVERSITIES.	
78.	<i>Alisherovna B., Alimbekova A., Karimova R., Azimbaeva D.</i>	366
	FORMATION OF PREREQUISITES FOR LEADERSHIP QUALITIES OF SENIOR PRESCHOOLERS IN THE PROCESS OF PLAY ACTIVITY.	
79.	<i>Boratova M. G.</i>	375
	PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL BASES FOR USING SELF-EDUCATION IN PREPARING STUDENTS FOR PROFESSIONAL ACTIVITIES.	
80.	<i>Loiuk O., Hritchenko T.</i>	382
	FORMATION OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN'S SAFE BEHAVIOR: CONTENTS AND TASKS.	
81.	<i>Piddubna A. A., Kovtunik O. I., Makoviichuk K. Y.</i>	385
	THE PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL BASES OF ACTIVIZATION LEARNING AND COGNITIVE ACTIVITY OF STUDENTS.	
82.	<i>Sorokotiaha I.</i>	389
	THE USE OF EDUSCRUM TECHNIQUE IN PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE MARITIME AND RIVER TRANSPORT INDUSTRY MANAGERS IN THE CONDITIONS OF THE EDUCATIONAL DIGITALIZATION.	
83.	<i>Yuriev S. O., Zonov O. V., Bolshakov O. O., Babaiev Yu. G., Moskalenko A. Yu.</i>	395
	PRINCIPLES OF PHYSICAL EDUCATION IN THE PEDAGOGICAL PROCESS OF CADETS ARE APPLICANTS FOR HIGHER EDUCATION.	
84.	<i>Амеліна О. С., Цуркан О. В.</i>	400
	ЗАСТОСУВАННЯ ПЛАТФОРМИ GOOGLE CLASSROOM ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ.	
85.	<i>Вішнікіна Л. П., Куницька А. Р.</i>	406
	ЗАСТОСУВАННЯ ГРАФІЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧОЇ ГЕОГРАФІЇ.	
86.	<i>Вішнікіна Л. П., Хоменко Н. С.</i>	413
	ВИКОРИСТАННЯ ГАДЖЕТІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.	
87.	<i>Денисовець Т. М., Квак О. В., Гогоць В. Д.</i>	420
	ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПСИХОФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ, ЯКІ ЗАЗНАЮТЬ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА.	
88.	<i>Долженко М. В.</i>	428
	АКСІОЛОГІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.	

89.	<i>Іванова Л. І.</i> ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЧИТАЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.	435
90.	<i>Іваницька Н. А., Турнітько О. О.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ОПТИЧНОГО МІКРОСКОПА З ЦИФРОВИМ ОКУЛЯРОМ ПРИ ІНТЕГРОВАНОМУ ВИВЧЕННІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН.	440
91.	<i>Кабакова К. Б.</i> МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ЕММИ АНДІЄВСЬКОЇ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ.	446
92.	<i>Кабенова Д. М., Сламбекова К. Н., Жалгасбаева Р. А.</i> ОБУЧЕНИЕ ГОВОРЕНІЮ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОСТРАННОГО ЯЗЫКА.	453
93.	<i>Кадирова Ш.</i> СОВРЕМЕННЫЕ ТРЕБОВАНИЯ К СОДЕРЖАНИЮ И СТРУКТУРЕ УЧЕБНИКА.	459
94.	<i>Крапивник Ю. О., Чемерис О. А.</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ НАВЧАННЯ ЕЛЕМЕНТАМ ТЕОРІЇ ЙМОВІРНОСТЕЙ.	464
95.	<i>Кислиця Д. А.</i> МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЛІРИКИ УКРАЇНСЬКИХ ФУТУРИСТІВ.	470
96.	<i>Коваль Т. В.</i> СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРИ ВИВЧЕННІ БІОХІМІЇ У ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ.	476
97.	<i>Коробка Т. І.</i> КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ (З ДОСВІДУ РОБОТИ).	480
98.	<i>Костенко В. В., Костенко Т. В.</i> ОСВІТНІЙ ЗАКЛАД ТА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.	487
99.	<i>Лазарева Т. М.</i> ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНА ІНТЕГРАЦІЯ В ОСВІТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.	492
100.	<i>Лопатін В. В., Мінєєва Т. Ю.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСНОВНИХ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ.	498
101.	<i>Ляшенко Г. А., Пилипко О. О., Гращенкова Ж. В.</i> РОЗВИТОК СПЕЦІАЛЬНОЇ ГНУЧКОСТІ ПЛАВЦІВ 12-13 РОКІВ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ МЕТОДУ «СТРЕТЧИНГА».	503
102.	<i>Менів Н. П., Федорович У. М.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.	510
103.	<i>Нічуговська Л. І., Скачко І. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.	515

104.	<i>Пакулин С. Л., Перебейнос В. Б., Феклистова И. С., Пакулина А. С.</i>	520
	ФОРМИРОВАНИЕ НАВЫКОВ ТАКТИЧЕСКОЙ БОРЬБЫ ЮНЫХ ДЗЮДОИСТОВ.	
105.	<i>Ріпак М. О., Павлів Н. В.</i>	527
	РУХОВА АКТИВНІСТЬ ЖІНОК У ВІЛЬНИЙ ЧАС.	
106.	<i>Стойка О. Я., Кравець О. В.</i>	533
	ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ США.	
107.	<i>Ткаченко І. А., Краснобокий Ю. М., Ільніцька К. С., Глушко А. С.</i>	539
	ВИВЧЕННЯ НООСФЕРИ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ.	
108.	<i>Томашівський О. З., Лехновський Я. В.</i>	545
	ОСОБЛИВОСТІ ВИНИКНЕННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПЕДАГОГА.	
109.	<i>Урум Н. С., Швайка М. О., Бажак О. В., Кудрицька Д. О.</i>	551
	ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА МОЛОДИХ МОРЯКІВ ДО ДІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ У ПРОЦЕСІ ЇХ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ.	
110.	<i>Ухналь О. М.</i>	555
	ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ - ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ.	
111.	<i>Хилько І. І.</i>	560
	МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ПРЕДМЕТНИХ МАТЕМАТИЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ БАКАЛАВРІВ.	
112.	<i>Цімерс А. С.</i>	565
	ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПЕДАГОГІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.	
113.	<i>Швидун Л. Т.</i>	572
	ФЕНОМЕН ОСВІТНЬОЇ МОБІЛЬНОСТІ У ФІЛОСОФІЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ПЕДАГОГІВ.	
114.	<i>Шевчук Т. В., Кравчук Г. Т.</i>	577
	ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.	
115.	<i>Янь Лі</i>	585
	ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.	
PSYCHOLOGICAL SCIENCES		
116.	<i>Koliesnikova K. O.</i>	589
	STUDY OF THE CONNECTION BETWEEN THE LEVEL OF EMOTIONAL INTELLIGENCE AND THE DEGREE OF MANIFESTATION OF VICTIM BEHAVIOR.	
117.	<i>Дробот О. В.</i>	594
	ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТІВ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ.	
118.	<i>Кримчак Л. Ю., Наконєчна А. Т.</i>	597
	ЕМПАТІЙНІ ЗДІБНОСТІ У ПІДЛІТКІВ РІЗНОЇ СТАТІ.	

119. *Лісовенко В. С., Меднікова Г. І.* 603
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ЕМОЦІЙНОГО
ВИГОРАННЯ У ФАХІВЦІВ ІТ-СФЕРИ.
120. *Пріснякова Л. М., Данько Д.* 608
АГРЕСІЯ ЯК ФОРМА СПІЛКУВАННЯ ЗАЛЕЖНИХ ТА
СПІВЗАЛЕЖНИХ ОСІБ.
121. *Пріснякова Л. М., Кошель К.* 615
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ПОДРУЖНИХ КОНФЛІКТІВ ЗАЛЕЖНО ВІД
СІМЕЙНОГО СТАЖУ.

SOCIOLOGICAL SCIENCES

122. *Костирко А. Г., Битко Д. К., Крамарчук А. В.* 621
УНІВЕРСАЛЬНИЙ ДИЗАЙН У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.
123. *Мамедов Азер Гейдар огли, Волохань Ю. В., Путненко І. О.,
Троценко О. В.* 626
БУЛІНГ - ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА?
124. *Пірен М. І., Янцеловська Я. В.* 628
УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ В СИСТЕМІ СУЧАСНОГО
ОСВІТНЬО-ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВНОГО ІДЕАЛУ –
ДОРОГОВКАЗ ДЛЯ ПОБУДОВИ ДЕМОКРАТИЧНОГО
СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ.
125. *Стромецька Л. І.* 636
МОЛОДІЖНІ РАДИ У ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ЯК
РЕЗУЛЬТАТ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.

ART

126. *Shtets Ya. V., Melnyk O. Ya.* 642
FEATURES OF TYPOGRAPHY IN THE DESIGN OF UKRAINIAN
POLITICAL ADVERTISING.
127. *Мальцева О. В.* 650
МЕТОДИЧНІ ПИТАННЯ РОБОТИ З ГОЛОСОМ НА ПОЧАТКОВОМУ
ЕТАПІ НАВЧАННЯ.
128. *Садоха А. А.* 655
ТЕХНОЛОГІЯ СТВОРЕННЯ ВИСТАВИ ЗА ПРОЗОВИМИ ТВОРАМИ.
129. *Темченко І. А.* 658
ВОКАЛЬНА ДИКЦІЯ ЯК ПОКАЗНИК ПРОФЕСІЙНОСТІ СПІВАКА.

HISTORICAL SCIENCES

130. *Пивовар С. Ф.* 663
РОЗВІДУВАЛЬНІ СЛУЖБИ ЗБРОЙНИХ СИЛ КОМІТЕТУ
ВИЗВОЛЕННЯ НАРОДІВ РОСІЇ.
131. *Тоцька С. І., Турченко Г. Ф.* 670
РОЗГІН ЗАПОРІЗЬКОГО МАЙДАНУ (26 СІЧНЯ 2014 Р.).

CULTUROLOGY

132. *Козловська М. В.* 676
ПОСТМОДЕРНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СВЯТА І СВЯТКОВОЇ
КУЛЬТУРИ.

POLITICAL SCIENCES

133. *Вільчинська І. Ю.* 680
СТАНОВЛЕННЯ ГЕОПОЛІТИЧНОГО ПІДХОДУ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН.
134. *Діхтяренко І. В., Бєлоусова Н. Б.* 684
ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ «М'ЯКОЇ СИЛИ» США НА
МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ.
135. *Половко О. О.* 690
ТАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ ТЕРОРИЗМУ.

PHILOLOGICAL SCIENCES

136. *Kozka I. K., Krasnikova S. O.* 693
EDUCATIONAL MATERIALS USED IN TEACHING DISCIPLINE
“FOREIGN LANGUAGE” AT MEDICAL UNIVERSITIES AND
MEDICAL FACULTIES OF THE UNIVERSITIES.
137. *Бойван О. С., Войтович О. О.* 699
ПОНЯТТЯ «ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ТРАНСФОРМАЦІЇ» ТА ЇХ ТИПИ В
СУЧАСНІЙ ТЕОРІЇ ПЕРЕКЛАДУ.
138. *Гутнікова А. В.* 704
ІСТОРИЧНІ ЗМІНИ У СКЛАДІ ПРОФЕСІОНІМІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.
139. *Денисовець І. В.* 711
ТЕЛЕСКОПІЯ ЯК НОВІТНІЙ СПОСІБ ТВОРЕННЯ ДЕРИВАТИВ-
ОКАЗІОНАЛІЗМІВ.
140. *Сібрук А. В., Добровольська Л. А., Каленченко Є. А.* 717
ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІДІОСТИЛЮ НАТАЛІЇ ДОВГОПОЛ.
141. *Шуппе Л. В., Шевчук А. Д.* 721
ІСПАНСЬКІ НЕОЛОГІЗМИ СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ COVID 19.
142. *Юхимець С. Ю., Горюдкіна А. В.* 728
ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ СТРАТЕГІЇ ПОСЛІДОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ.
143. *Якобаш А. О.* 735
ЕКСПРЕСИВНІСТЬ ЯК ЗНАЧЕННЯ ОДИНИЦІ МОВИ І ЯК
КАТЕГОРІЯ МОВЛЕННЯ.

PHILOSOPHICAL SCIENCES

144. *Козобродова Д.* 739
КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ «ЦІЛЕ В ЦІЛОМУ» ЯК НОВІТНІЙ
ХОЛІЗМ В УЯВЛЕННЯХ ПРО СУСПІЛЬСТВО.

ECONOMIC SCIENCES

145. *Korsakov D., Bezuhla Yu.* 746
FEATURES OF FINANCIAL AND STRATEGIC MANAGEMENT OF ENTERPRISES.
146. *Kryvda O. V., Kot T. U.* 750
FACTORS INFLUENCING THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE.
147. *Manasian V. N., Lelyuk S. V.* 754
VISUALIZATION OF MODELING RESULTS THE PROCESS OF ENTERPRISE'S PROFIT MANAGEMENT.
148. *Siddharth* 762
IMPACT OF COVID-19 ON BEHAVIOURAL ECONOMICS.
149. *Бабенко Л. В., Білевська О. В.* 767
ВАЛЮТНИЙ НАГЛЯД ЗА ОПЕРАЦІЯМИ ЕКСПОРТЕРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ВЕКСЕЛЬНОЇ ТА АКРЕДИТИВНОЇ ФОРМИ РОЗРАХУНКІВ.
150. *Василик К. В., Гораль Л. Т.* 773
ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ.
151. *Гораль Л. Т., Мацьків В. П.* 781
РИНОК СТРАХОВИХ ПОСЛУГ У СФЕРІ ТРАНСПОРТУВАННЯ ПРИРОДНОГО ГАЗУ.
152. *Джінджоян В. В., Бережна К. О.* 788
ВИРІШЕННЯ КРИЗОВИХ ПРОЯВІВ В СФЕРІ ГОСТИННОСТІ УПРАВЛІНСЬКИМИ ВАЖЕЛЯМИ.
153. *Драчук Ю. З., Зеркаль А. В., Сталінська О. В., Снітко Є. О.* 793
СТИМУЛИ ДЛЯ МЕТАЛУРГІЇ ПО ЗМЕНШЕННЮ ВИКИДІВ CO₂.
154. *Куцик В. І., Мельниченко Л. Б.* 801
СТАН ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.
155. *Кучмєєв О. О.* 808
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ СИСТЕМАМИ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ.
156. *Ломсадзе-Кучава М. К.* 814
МАРКЕТИНГОВОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ СПРОСА НА МЯСНЫЕ ПРОДУКТЫ РАСТИТЕЛЬНОГО ПРОИСХОЖДЕНИЯ.
157. *Черниш Я. М.* 824
ВПЛИВ МЕТОДУ НАРАХУВАННЯ РЕЗЕРВУ СУМНІВНИХ БОРГІВ НА ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ.

LEGAL SCIENCES

158. *Борщевська О. М., Хутак Аміна Шир Ага* 830
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ.

159. **Буштаківа Г. В., Паніна К. В.** 837
НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУЧАСНОГО ПОЗОВНОГО
ПРОВАДЖЕННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ.
160. **Кісенко О. С., Окопник О. М.** 840
ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ УПОВНОВАЖЕНИХ ОСІБ З
ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ.
161. **Коваленко І. А., Самощенко Я. Ю.** 845
УЧАСТЬ ДЕРЖАВИ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ В ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.
162. **Шевченко А. Є., Кудін С. В., Авсеєвич В. П., Сердюк І. В.** 851
ПРАВОВІ ЗАСАДИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.

ВИВЧЕННЯ НООСФЕРИ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ НАУКОВОЇ КАРТИНИ СВІТУ

Ткаченко Ігор Анатолійович

д. пед. н., професор

Краснобокий Юрій Миколайович

к. фіз.-мат. н, доцент

Ільніцька Катерина Сергіївна

к. пед.н., доцент

Глушко Анна Сергіївна

студент

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

м. Умань, Україна

Вступ. Сучасне людство живе на межі тисячоріч, і вже одне це спонукає людей приділяти більше уваги своєму майбутньому і ретельному аналізу минулого. Аналіз проблем, які хвилюють людство, свідчить, що однією з найважливіших постала проблема взаємодії природи і суспільства. Протиріччя між природою і суспільством за умов бурхливого розвитку науково-технічного прогресу переростають в антагонізм, який загрожує самому життю на нашій планеті.

Ознаки глобальної морально-екологічної кризи людства, в якій знаходиться світ, і наслідком якої стали різке порушення екологічної рівноваги і несумісність життя людства із створеним ним же середовищем проживання, висувують перед кожною конкретною людиною завдання оволодіння принципами управління своїм життям, яке знаходиться у постійній взаємодії з оточуючим середовищем, завдання раціонального природокористування і визначення ролі, місця і значення людини в еволюції не лише Землі, але й Космосу в цілому.

Аналіз проблем, які стоять на шляху виходу з кризи, показує, що однією з основних є морально-психологічна. Її подолання полягає в освоєнні людством «духовної структури Всесвіту», у зміні парадигм у соціальній сфері і науці

(надання їм ноосферного характеру), грамотному і розумному використанні законів природи, які складають основу сучасної наукової картини світу.

Мета публікації – теоретично обґрунтувати вплив природничо-наукових знань на подальший розвиток наукової картини світу у становленні ноосфери.

Вихідною концепцією філософських роздумів В. І. Вернадського було природне узагальнення фундаментальних принципів, які лежать в основі світобудови. Центральне місце в них посідало відродження і розвиток давньої ідеї про основоположну роль людини, її розуму у всьому Всесвіті. У людині він вбачав активного творця природи, покликаного, в решті-решт, посісти чільне місце у самого «керма» еволюції, щоб спрямовувати її на шлях поєднання в єдине ціле природознавство з історією людства, яку воно само творить. Таке поєднання можливе в процесі поступового переходу Біосфери в Ноосферу, тобто в сферу панування Розуму, як закономірний і неминучий етап розвитку матерії – етап природно-історичний. Цей етап – це нова стадія в історії нашої планети, яка не дозволяє користуватися для порівняння, без особливої корекції і застережень, її історичним минулим [5].

Отже, ноосфера, сфера розуму, область панування людської думки – це особлива стадія в історії Землі – новітня сторінка в історії еволюції планети Земля, а не лише в історії людства, яке її населяє. Людський розум є космічним явищем, природною і закономірною частиною природи. Природа створила розумну істоту, досягаючи таким чином з її допомогою себе. Ноосфера володіє унікальною властивістю – залишаючись нематеріальною сферою думки, розуму, вона одночасно активно бере участь у перебудові планети. Це дозволяє зрозуміти місце і роль історичного розвитку людства в еволюції біосфери та закономірності її переходу в ноосферу. Сучасний високий рівень наукової думки був підготовлений тривалим минулим біосфери у певному її просторі-часі і має еволюційні корені. Ноосфера – це біосфера, яка «перероблена» науковою думкою, яка, у свою чергу, прогресувала упродовж всього минулого планети. Тож необхідно особливо підкреслити нерозривний зв'язок створення ноосфери з ростом наукової думки, яка є першою необхідною передумовою

цього створення. Ноосфера, яка є новим еволюційним етапом біосфери, може створюватися лише за цієї умови.

Матеріали та методи. Уявлення про різні форми взаємодії живої речовини з космічними матеріально-енергетичними потоками набувають все більшого значення також завдяки активно розроблюваним гіпотезам про існування, принаймні у межах нашої Галактики, всепроникної, всеохоплюючої загальногалактичної живої системи. Такі гіпотези базуються на виявленні присутності величезної кількості мікроорганізмів у космічному просторі нашої Галактики. Це у свою чергу робить можливим припущення, що жива речовина своєю життєдіяльністю будує Біосферу. Основна ж особливість біосфери полягає не в самому перетворюючому впливові організмів на середовище їх заселення, а в тому, що сукупним продуктом цього впливу і результатом цього перетворення є його спрямованість у напрямку підвищення життєпридатності середовища. Тобто, жива речовина володіє унікальною особливістю до екологічного самозабезпечення. Зростання життєпридатності середовища зробило можливим той позитивний зворотний зв'язок у системі біосфери, завдяки якому забезпечувався висхідний розвиток матеріального світу аж до появи людини [2, 3, 6]. Ця найважливіша властивість забезпечується механізмом саморегуляції біосфери і складає основний вектор її природної еволюції.

Об'єктивна необхідність формування ноосфери виникає з того, що настав той час, коли людство має набути здатності до екологічного самозабезпечення. На відміну від біосфери ноосфера не може формуватися стихійно, а лише в результаті усвідомленої діяльності людей на основі вивчення і практичного підтримання ними законів саморегуляції біосфери і узгодження з ними своєї господарської й інших видів діяльності. Власне до цього зводиться світоглядне значення поняття ноосфери – спрямування оптимізації взаємодії суспільства і природи з метою підвищення життєпридатності природного середовища для існування людської спільноти, як найважливіший аспект її прогресивного цільового розвитку.

Методологічний зміст поняття ноосфери полягає в його комплексному характері – воно є «соціоприродним», що включає в себе соціальні і природні явища в їх оптимальній єдності.

Не лише природа виявляє вплив на людину – існує й зворотний зв'язок. Причому, цей зв'язок не поверховий, який відображає лише фізичний вплив людини на оточуюче середовище, – він значно глибший. Людство само по собі є біологічним явищем, тому природно, що вплив біосфери виявляється не лише на середовищі його проживання, а й на характері і змісті думок людей.

Результати та обговорення. Носій земного розуму – людина – з наростаючим темпом впливає на біосферу, активно захоплюючи весь займаний нею простір, змінюючи таким чином вигляд земної поверхні. За переконаннями В. І. Вернадського, висловлених ним ще у 30-х роках ХХ ст., перетворення біосфери «гряде» неминуче і незворотно. Учений назвав, як вже згадувалося вище, трансформовану біосферу ноосферою. Під ноосферою він розумів не виділений над біосферою «мислячий пласт», а якісно новий її стан, який пов'язаний з появою в біосфері наукової думки. Саме ця обставина в перспективі неминуче повністю її видозмінить. Ознаками такої трансформації слугують наступні узагальнення:

- процес наукової творчості є тією силою, за допомогою якої людина змінює біосферу. Зміна біосфери після появи в ній людини – неминуче явище, яке супутнє з процесом зростання наукової думки;
- зміна біосфери не залежить від людської волі, вона стихійна, як і звичайний природний процес;
- наукова робота людства є природним процесом, який супроводжується переходом біосфери у новий більш упорядкований стан – ноосферу;
- такий перехід відображає собою «закон природи». Тому поява в біосфері людини визначає початок нової ери в історії планети;
- людина може розглядатися як певна «функція» біосфери, у визначеному її просторі-часі. У всіх своїх проявах людина складає певну

закономірну частину біосфери;

– вибух наукової думки на рубежі ХХ – ХХІ сторіч був підготовлений всім минулим біосфери і має глибинні корені в її історії. Він не може зупинитися і піти назад; біосфера неминуче, рано чи пізно, перейде в ноосферу.

Процес перетворення біосфери розпочався не вчора і завершиться не завтра. За масштабами людського життя її трансформація розтягнеться в часі на декілька поколінь. Всі ми, нині проживаючі на Землі люди, є свідками і до певної міри учасниками цього перехідного процесу, навіть якщо не надаємо собі в цьому звіту.

Ноосферу можна представляти як новий структурний рівень розвитку природи, який хоча й пов'язаний енергетично зі всіма іншими земними оболонками, і насамперед з біосферою, але відповідає він новій фундаментальній відносній природній рівновазі. Динаміка розвитку сучасного природознавства дозволяє стверджувати, що сучасне знання, яке отримане з нього, повинне орієнтуватися на цілісність і взаєморозвиток. Найважливішими принципами, на яких ґрунтується сучасне знання, є глобальний еволюціонізм, самоорганізація, взаємозв'язок з фундаментальними рівновагами природи і суспільства [1]. Невід'ємним атрибутом ноосфери є наявність мислення планетарно-космічного масштабу в діалозі людини і природи. Планетарне мислення – це мислення, в якому рівноважні цілісності філософських систем, наукових концепцій (живої і неживої природи), творів мистецтва, релігій, усталених напрямків з різних галузей людської діяльності, взаємодоповнюють одна одну, розглядаються з позицій планетарних масштабів і утворюють єдиний (цілісно сформований) світогляд.

Різні грані планетарного мислення аналізуються сучасним природознавством, універсальним еволюціонізмом, емерджентним еволюціонізмом, екологічною філософією, синергетикою тощо [4]. Це дозволяє відмітити у якості характерних рис сучасного природознавства, які найбільш тісно пов'язані з планетарним мисленням, наступні: усвідомлення того, що «простота» не притаманна ні нескінченно малому, ні нескінченно великому: у

першому – не можна виділити основ світобудови (її «цеглинок»), у другому – не можна виявити її абсолютної межі (розмірів); формування наук біосферного циклу, в яких всі процеси розглядаються у взаємозв'язку, а також у спільності їх генезису; тісний взаємозв'язок природничо-наукових процесів із самоорганізацією природи. Тим більше, що до цього спонукає різка зміна в основах методології науки, яка відбувається в даний час. Мається на увазі, що відкриття нових наукових фактів викликало зміну самих основ нашого наукового пізнання, розуміння оточуючого світу.

Висновки. Такими абсолютно несподіваними і новими основними наслідками нових областей наукових фактів є виявлення неоднорідності Космосу, всієї реальності і неоднорідності нашого процесу пізнання. Тому, за сучасних умов серед наукових проблем завданням першочергової важливості є відродження і подальший розвиток на основі нових наукових фактів ідеї біосферного природознавства, продовження його наукової розробки і концептуального відображення у сучасній науковій картині світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Стародубцев В.А. Концепции современного естествознания. Томск. 2002. 190с.
2. Степин В.С. Структура и эволюция теоретических знаний. Природа научного познания: логико-методологический аспект. Минск. 1979. 176 с.
3. Степин В.С. Научная картина мира в культуре техногенной цивилизации. Москва: ИФРАН. 1994. 274 с.
4. Ткаченко І.А., Краснобокий Ю.М. Системно-синергетичний підхід у фаховій підготовці майбутнього вчителя природничих наук. Фізико-математична освіта. Суми, 2020. Вип.4 (26). С.112 – 118.
5. Химико-биотические взаимодействия и новое в учении о биосфере В. И. Вернадского. М.: МАКС-пресс. 2009. 213 с.
6. Хорошавина С.Г. Концепции современного естествознания. Ростов-на-Дону. 2005. 470 с.